

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Oslo, 20.01.2025
Vår ref. 24/3314-9
646.0/OLLI
Deres ref. 202416984-5

Att:

Høring - Statnetts melding om reinvestering av Skagerrak 1 og 2

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til høringen av Statnetts melding om reinvestering av SK1 og SK2.

Det er en stor dynamikk i kraftmarkedet knyttet til økning i kraftforbruk og produksjon. LO mener kunnskap om hvordan kraftsituasjonen vil utvikle seg i Norge og de landene vi er knyttet til er og bør være avgjørende for våre veivalg.

LO har over tid påpekt at vi må høste erfaringer med virkningen av den store kapasitetsøkningen i 2021, før det vurderes om ny kapasitet på de sjøbaserte mellomlandsforbindelsene kan bygges.

LO viser i den sammenhengen til energiministerens oppsummering av de 8 ufravikelige kravene, som stortingsflertallet stilte seg bak, som premiss for å gi samtykke til EUs tredje energimarkedspakke. De åtte kravene var klare forutsetninger for at Norge kunne implementere EUs tredje energimarkedspakke. Ett av dem påpeker at eventuelle nye kabler skal være samfunnsøkonomisk lønnsomme og det skal høstes erfaringer og gjøres grundige analyser før nye forbindelser kan etableres.

LO vil i den sammenhengen vise til erfaringsgrunnlaget hittil med energi og kraftpriskrise er relativt begrenset.

LO legger til grunn at Statnett har en intensjon om å erstatte kablene med mer enn 500 MW. LO registrerer at Statnett har uttalt til media at det utredes en større kabel og informert Agder fylke om det samme. Det vil øke den totale kapasiteten ut av NO2 på de sjøbaserte mellomlandsforbindelsene.

LO viser til vår uttalelse til energikommisjonens arbeid der LO påpekte at en eventuell erstatning av Skagerak 1 og 2 ikke bør skje med en direkte forbindelse, men at kapasiteten forbeholdes en mulig hybrid forbindelse med utlandet.

Kapasiteten på sjøkablene økte fra om lag 2400 MW til 5200 MW. Det er mer enn en dobling på et år. Regnes kabelen til Nederland (2008) og Skagerak 4 (2014) med, ble kapasiteten ut av NO2 femdoblet på 14 år.

LO påpekte i sin høring av kablene til Tyskland og England i 2013 at den voldsomme økningen ville øke eksponeringen for priskonsekvenser av hendelser i andre land.

Det ble ettertrykkelig demonstrert når krigen og gassprisen sendte norske kraftpriser i Sør-Norge opp i størrelser vi ikke har sett tidligere.

LO legger til grunn at en økende kapasitet mellom land reduserer prisforskjellen.

Landsorganisasjonen i Norge

Torggata 12, N-0181 Oslo E-post: lo@lo.no www.lo.no Telefon: +47 23 06 10 00 Organisasjonsnummer: 971 074 337
Kontonr.: 9001 07 00182 Faktura på e-post: 971074337@autoinvoice.no Elektronisk faktura (EHF): 9908:971074337

Den ekstreme forskjellen mellom prisområdene i Sør-Norge og prisen i Midt- og Nord-Norge demonstrerte at kapasiteten internt i Norge, ikke var tilpasset den store kapasitetsøkningen.

Selv om det er mindre forskjeller mellom prisområdene i Sør-Norge, ser vi en større risiko for slike virkninger der kablene blir ilandført.

LO mener det er urimelig at NO2 over tid og hele Sør-Norge i kraftkriseperioden, måtte betale regningen for de nasjonale beslutningene om kapasiteten på mellomlandsforbindelsene.

LO påpekte også i høringen om Tysklands og Englands kablet, at når det er bygget et felles nett mellom to land, kan ikke ett av landene forvalte bruken alene. Det ble demonstrert av tvisten mellom Danmark og Sverige som resulterte i fire prissoner i Sverige i 2011.

Eksporten til Danmark de senere årene viser at det ikke er en utvekslingskabel. Det er en tydelig overvekt av eksport. Gjennomsnittseksporten de siste 5 årene er på 78 %, varierende fra 64 til 91 %.

Norge eksporterte i 2024 32 TWh og importerte 14 TWh. Over 10 TWh av denne importen kom fra Sverige. Norge har en meget stor utvekslingskapasitet med andre land.

Vannkraften er meget regulerbar og skruer igjen kranene når prisene stuper ute. Spørsmålet for Norge blir om kraftprisen over tid er lavere enn i alle våre naboland. Siden 2020 er prisene i mesteparten av Sverige, i snitt langt lavere enn snittprisene i Syd-Norge.

LO kan heller ikke se at større kabelkapasitet, eller høye kraftpriser, har en synlig markant effekt på kraftutbyggingen i Norge.

Energiministeren informerte på spørsmål fra Stortinget at siden 2019, året før Tysklands kablet og to år før Englands kablet ble satt i drift, er det gitt tillatelse til i underkant av 0,7 TWh i Norge.

LO er sterkt kritisk til samfunnsøkonomiske beregninger, som utelukker de negative prisvirkningene for vanlige forbrukere og næringsliv. De samfunnsøkonomiske beregningene bør gjennomgås og endres, slik at de store negative prisvirkningene vi har vært eksponert for kommer tydelig frem.

Det er en svært marginal samfunnseffekt av at flaskehalsinntektene er høye, når bedrifter må legge ned på grunn av høy kraftpris.

LO har i høringen av Energikommisjonens rapport sluttet seg til kommisjonens forslag om at all kapasitetsendring bør behandles av departementet og ved det underlegges en politisk behandling og vil gjenta at vedtak må behandles politisk og ikke kan overlates til NVE.

LO etterlyser et vedtak om at alle mellomlandsforbindelser skal behandles politisk. LO er kritisk til den høringslisten NVE opererer med i denne nasjonale saken og ville forventet at LO og våre forbund hadde stått på høringslisten.

Med vennlig hilsen
LO Norge

Are Tomasgard
(sign.)

Kenneth Sandmo
(sign.)

Saksbehandler: Olav H. Lie

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.